

Vlaams
Parlement

ingediend op **456** (2014-2015) – Nr. 1
25 augustus 2015 (2014-2015)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met het verdrag nr. 187
inzake het promotioneel kader
voor de veiligheid en gezondheid op het werk,
aangenomen door de Internationale
Arbeidsconferentie in haar vijfennegentigste zitting
in Genève op 15 juni 2006

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Het verdrag nr. 187 werd op 15 juni 2006 aangenomen in Genève door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijftennegentigste zitting. Het sluit aan bij het verdrag nr. 155 inzake de veiligheid en gezondheid van de werknemers, dat gericht is op een algemene aanpak van die materie voor de gehele arbeidswereld. Het verdrag nr. 187 heeft tot doel om in de lidstaten een promotioneel kader op te zetten voor veiligheid en gezondheid op het werk.

De partijen bij het verdrag staan in voor de optimalisering van de veiligheid en de gezondheid op het werk ter voorkoming van de arbeidsgerelateerde letsels, ziekten en sterfgevallen. Verder staan de lidstaten in voor een geleidelijke invoering, handhaving en uitbouw van een nationaal systeem. De doelstellingen, prioriteiten en actie- en evacuatiemiddelen worden opgenomen in het nationaal programma.

Dit ontwerp van instemmingsdecreet kadert in de strategische doelstelling 'Er is respect voor arbeids- en milieunormen' uit de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Situering

De bescherming van de werknemer tegen ziektes van algemene aard, beroepsziektes en arbeidsongevallen is een van de taken die volgens haar statuut aan de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) toegewezen zijn. In België wordt de veiligheid en de gezondheid van de werknemers geregeld bij de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, alsmede door de uitvoeringsbesluiten daarvan.

De IAO schat dat elke week zo'n 42.000 arbeiders sterven ten gevolge van arbeidsgerelateerde ongevallen of ziekten. De kosten van dergelijke ongevallen en gezondheidsproblemen lopen dan ook hoog op en bedragen naar schatting meer dan twintig keer het totale bedrag van de officiële ontwikkelingshulp. De meerderheid van de ongevallen kan echter voorkomen worden.

De in 2003 door de Internationale Arbeidsconferentie aangenomen globale strategie voor de veiligheid en gezondheid op het werk verzocht een nieuw instrument tot oprichting van een promotioneel kader op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk.

Op 15 juni 2006 werd in Genève het verdrag nr. 187 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijftennegentigste zitting. Het verdrag vormt één geheel met aanbeveling nr. 197. Zij houden geen herziening in van enig bestaand verdrag of enige bestaande aanbeveling in.

Het verdrag nr. 187 heeft tot doel om in de lidstaten een promotioneel kader op te zetten voor veiligheid en gezondheid op het werk. Het verdrag heeft de permanente bevordering van een nationale preventiecultuur tot doel en voorziet in een samenhangende en systematische behandeling van de veiligheid en gezondheid op het werk.

Het voorliggende verdrag sluit aan bij het verdrag nr. 155 inzake de veiligheid en gezondheid van de werknemers, dat gericht is op een algemene aanpak van die materie voor de gehele arbeidswereld. Dit verdrag is voor België in werking

getreden op 28 februari 2012. Beide verdragen zijn gericht op de vaststelling en uitvoering van samenhangend nationaal beleid via een dialoog tussen de regering, organisaties van werkgevers en werknemers.

3. Inhoud

Het verdrag bestaat uit zes delen. Deel I en deel II van dit verdrag beschrijven de definities en doelstellingen van dit verdrag. Deel III betreft het nationaal beleid dat de staten moeten uitwerken en de basisbeginselen die moeten worden bevorderd. Deel IV geeft toelichting bij de elementen die het nationaal systeem inzake veiligheid en gezondheid op het werk moeten omvatten. Deel V houdt verband met het nationaal programma, de doelstellingen en de inhoud die het moet overspannen. Tot slot bevat deel VI de slotbepalingen.

De partijen bij het verdrag staan in voor de optimalisering van de veiligheid en de gezondheid op het werk ter voorkoming van de arbeidsgerelateerde letsels, ziekten en sterfgevallen. Dit gebeurt aan de hand van overleg met de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties en het ontwikkelen van een nationaal beleid. Verder staan de lidstaten in voor een geleidelijke invoering, handhaving en uitbouw van een nationaal systeem. Dit systeem omvat de omkaderingsinfrastructuur voor de uitvoering van zowel het nationaal beleid als het nationaal programma. De doelstellingen, prioriteiten en actie- en evacuatiemiddelen worden opgenomen in het nationaal programma.

4. Procedureverloop

4.1. Aanneming en gemengde aard van het verdrag

Tijdens zijn vergadering van 11 september 2008 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het exclusief federaal karakter vast. De Raad van State bracht advies uit over het ontwerp van instemmingswet op 14 augustus 2013 met kenmerk 53.732/VR/V. De Raad van State is in zijn advies echter van mening dat ook de gemeenschappen bevoegd zijn en dit voor de bepalingen inzake vorming en opleiding en de arbeidsgeneeskundige controle.

Tijdens zijn vergadering van 25 februari 2014 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter vast, gelet op de bevoegdheid inzake de erkenning van bedrijfsgeneeskundige diensten op grond van het huidige artikel 5, §1, I, 8°, BWHI (bijzondere wet tot hervorming der instellingen). Het gaat dan in concreto om titel XIbis van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen oefenen dus bevoegdheden uit. In een brief van 19 mei 2014 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Het verdrag werd aangenomen op 15 juni 2006 tijdens de vijftiennegentigste zitting van het Internationaal Arbeidsbureau. Die aanneming staat gelijk met een ondertekening.

4.2. Het advies van de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin

De SAR WGG heeft in haar advies van 30 maart 2015 geen opmerkingen op de instemming met het verdrag.

4.3. Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State heeft op 13 mei 2015 haar advies gegeven onder nummer 57.437/3.

Volgens het advies van de Raad van State is de Vlaamse Regering verplicht om zoals bepaald in artikel 4, §2, 1°, van het decreet van 16 mei 2007 tot oprichting van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen het advies van de strategische adviesraad te vragen over voorontwerpen van decreet met betrekking tot de regelgeving op het vlak van buitenlands beleid, internationaal ondernemen, internationale samenwerking en toerisme. Hoewel de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bij brief van 2 oktober 2014, na kennisname van de beslissing van de Vlaamse Regering om de SARiV op te heffen, liet weten "zijn adviesverlening stop te zetten", ontslaat dit de Vlaamse Regering niet van de verplichting om het advies van de SARiV te vragen zolang de adviesverplichting vervat in het decreet van 16 mei 2007 niet is opgeheven.

Het advies van de Adviesraad internationaal Vlaanderen werd dus alsnog gevraagd om aan deze vormvereiste te voldoen.

De Raad van State heeft geen inhoudelijke opmerkingen gegeven en stelt verder dat haar advies niet verder vereist is indien na het advies van de SARiV er geen inhoudelijke wijzigingen worden aangebracht.

4.4. Advies Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

De Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen heeft bij schrijven van 22 juni 2015 te kennen gegeven geen formeel advies uit te brengen.

II. Toelichting bij de artikelen

Het voorliggende verdrag bestaat uit 14 artikelen, verdeeld over zes hoofdstukken.

I. Definities (artikel 1)

Artikel 1 definieert de volgende uitdrukkingen: nationaal beleid, nationaal systeem, nationaal programma en nationale preventiecultuur inzake veiligheid en gezondheid. Deze definities stemmen overeen met de basisconcepten van het voorliggende verdrag.

II. Doelstelling (artikel 2)

Dit artikel beschrijft de doelstelling van het verdrag, met name de uitbouw van een nationaal beleid, een nationaal systeem en een nationaal programma ter voorkoming van arbeidsgebonden letsels, ziekten en sterfgevallen.

III. Nationaal beleid (artikel 3)

Artikel 3 behandelt het beginsel van de uitwerking van een nationaal beleid inzake veiligheid en gezondheid op het werk.

IV. Nationaal systeem (artikel 4)

Artikel 4 beschrijft welke elementen het nationaal systeem dient te omvatten en waaruit het moet bestaan. Dit artikel stelt dat alle leden dienen in te staan voor de geleidelijke invoering van een nationaal systeem inzake veiligheid en gezondheid op het werk en voor de periodieke evaluatie ervan. Dit systeem wordt beschouwd als het voornaamste kader voor de tenuitvoerlegging van het beleid van de natio-

nale programma's. Zoals gezegd wordt de erkenning van bedrijfsgeneeskundige diensten momenteel in concreto geregeld door artikel 75bis van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, waaraan uitvoering is gegeven door het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de erkenning van afdelingen Medisch Toezicht of departementen Medisch Toezicht en het ministerieel besluit van 21 februari 2011 betreffende de erkenning-aanvraag voor afdelingen Medisch Toezicht en departementen Medisch Toezicht.

V. Nationaal programma (artikel 5)

Dit deel van het verdrag houdt verband met het nationaal programma, de doelstellingen en de inhoud die het moet overspannen. Zo moeten alle leden, in samenspraak met de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers, een nationaal programma voor veiligheid en gezondheid op het werk vaststellen, uitwerken, controleren, evalueren en geregeld herzien. Het betreft een nationaal programma met doelstellingen, prioriteiten en actiemiddelen om de veiligheid en gezondheid op het werk te bevorderen, alsook de middelen om de progressie ter zake te evalueren.

Dit nationaal programma krijgt in België concrete vorm via de 'Nationale Strategie inzake welzijn op het werk 2008-2012', een programma dat samen met de communautaire strategie 2007-2012 op gezondheid en veiligheid op het werk toespitst.

De sociale partners vertegenwoordigd in de Nationale Arbeidsraad, van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk, van het Beheercomité van het Fonds voor beroepsziekten en van het Fonds voor arbeidsongevallen werden geraadpleegd. Een nieuwe strategie wordt in het vooruitzicht gesteld.

VI. Slotbepalingen (artikel 6-14)

De formele ratificaties van dit verdrag moeten door de lidstaten meegedeeld worden aan de directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau ter registratie. De overeenkomst bindt enkel de lidstaten waarvan de ratificatie werd geregistreerd.

Het verdrag treedt in werking twaalf maanden nadat de ratificaties van twee lidstaten werden geregistreerd door de directeur-generaal. Vervolgens treedt het in werking voor iedere lidstaat twaalf maanden na de registratie van de ratificatie.

Iedere lidstaat die dit verdrag goedgekeurd heeft, kan het opzeggen na verloop van een periode van tien jaar na de eerste inwerkingtreding. De opzegging treedt in werking één jaar nadat ze werd geregistreerd in de vorm van een akte door de directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau. Indien er geen gebruikgemaakt wordt van de opzeggingsmogelijkheid, zijn de lidstaten gebonden voor een nieuwe periode van tien jaar en zal het verdrag bijgevolg pas opgezegd kunnen worden in het eerste jaar van elke nieuwe periode van tien jaar.

De directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau betekent de registratie van alle ratificaties en opzeggingen die hem werden meegedeeld door de leden van de Organisatie aan alle lidstaten. Hij deelt tevens de secretaris-generaal van de Verenigde Naties de volledige inlichtingen mee met betrekking tot alle geregistreerde ratificaties met het oog op registratie en conform artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties.

De raad van bestuur van het Internationaal Arbeidsbureau heeft de bevoegdheid, wanneer hij dit nodig acht, een verslag over de toepassing van dit verdrag voor te leggen aan de Algemene Conferentie en te onderzoeken of het nodig is het probleem op de agenda te plaatsen.

De Algemene Conferentie kan een nieuw verdrag houdende herziening van dit verdrag goedkeuren. Doch blijft dit verdrag als dusdanig gelden voor de lidstaten die het hebben goedgekeurd en die het verdrag houdende herziening niet zouden goedkeuren.

Het verdrag is, zoals de andere verdragen van de IAO, opgesteld in het Frans en het Engels.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 187 inzake het promotioneel kader voor de veiligheid en gezondheid op het werk, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijfennegentigste zitting in Genève op 15 juni 2006.

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Het verdrag nr. 187 inzake het promotioneel kader voor de veiligheid en gezondheid op het werk, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijfennegentigste zitting in Genève op 15 juni 2006, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN